

PALIVA		včera	předtýd.
Pramen: Burzy, CCS, Patria			
Benzin	36,47	36,48	36,56
Nafta	31,02	31,01	31,19

BURZY		index	změna %
Nikkei 225	30 957,77	-0,42	
Hang Seng	19 431,25	-1,25	
FTSE 100	7 762,30	-0,11	
DAX	16 155,08	-0,42	
CAC 40	7 383,86	-1,26	
WIG 20	2 004,00	-0,03	

Konec závislosti. Ropa z Itálie pokryje potřebu Česka

NELAHOZEVES Dodávky ropy z Itálie pokryjí od roku 2025 potřeby České republiky, státní společnost Mero uzavřela dohodu s konsortiem firmy TAL na rozšíření Transalpinského ropovodu (TAL). Skončí tím závislost země na ruské ropě. Projekt za 1,6 miliardy korun podle premiéra Petra Fialy zvýší od začátku uvedeného roku kapacity ropovodu pro Česko o čtyři miliony tun ropy ročně, do země tak bude možné ropovodem dodat až osm milionů tun za rok. Náklady na rozšíření ropovodu zaplatí společnost Mero.

Ropovodem TAL proudí ropa z italského Terstu do bavorského Ingolstadtu, odkud pokračuje do Česka ropovodem IKL. Další část ropy Česko nyní čerpá ropovodem Družba z Ruska.

„Tímto zásadním krokem se zbavíme závislosti na ruské ropě. Projekt TAL-PLUS by měl být dokončen už příští rok, tedy předtím, než začne platit zákaz dovozu ruské ropy, jehož odklad jsme právě z důvodu potřeby navýšení kapacity v ropovodu TAL vyjednali,“ uvedl Fiala.

Smlouvu podnik s podílíky TAL podepsal v pondělí. Mero má podle

8 milionů tun. Až tolik ropy bude možné do země ročně dopravit po rozšíření kapacity.

ředitele Jaroslava Pantůčka v příštích měsících a letech zajistit technické úpravy a modernizaci částí ropovodu, aby bylo možné jeho rozšíření. Firma se na tom dohodla s dalšími spolupodílčíky ropovodu. „Projekt TAL-PLUS zásadně posiluje energetickou bezpečnost České republiky a zajišťuje jí nezávislost na ruské ropě,“ řekl Pantůček. Mero tím podle něj zároveň posílí svou pozici na evropském energetickém trhu.

Společnost počítá s investicemi 1,3 až 1,6 miliardy korun. Veškeré náklady bude podle Pantůčka hradit Mero, státu by tak žádné finanční závazky vzniknout neměly. V současnosti se podle firmy posuzují nabídky na dodavatele klíčových komponentů, zároveň pokračují projektové práce a upřesňování harmonogramu. Rozšíření ropovodu bude podle Pantůčka spočívat v intenzifikaci proudění ropy v potrubí. (ČTK)

Marže si zvedli všichni

Kdo stojí za zdražováním potravin? Antimonopolní úřad zveřejnil svoji analýzu

Jan Drahorád
redaktor MF DNES

Antimonopolní úřad (ÚOHS) po měsících zveřejnil analýzu českého maloobchodního potravinářského trhu. Dotazoval se 200 firem na cenotvorbu, prodejní ceny a další informace, výsledkem je soubor dat o pěti komoditách. A ačkoliv se ve zdražování Česko loni zařadilo na první evropské příčky, výsledek je, že trh funguje, jak má.

Úřad nezjistil ani stopy po kartelovém jednání, nepotvrdil ani informace, že by měl někdo na vertikále zemědělec-potravinář-obchodník neúměrné marže.

Podle předsedy úřadu Petra Mlsny dokázali zvýšit marže všichni. Zákazníci to ve zvýšené ceně zaplatili prakticky třikrát, protože náklady, jako jsou pohonné hmoty nebo energie, rostly ve všech článcích řetězce.

Co je a není etiket

Úřad prošetřoval cenotvorbu u zemědělců, potravinářů i obchodníků u pěti komodit, a to od roku 2018. Ceny zkoumal, protože v posledních letech není v Česku normální situace - nejdříve kvůli pandemii a nyní kvůli bezprecedentní inflaci.

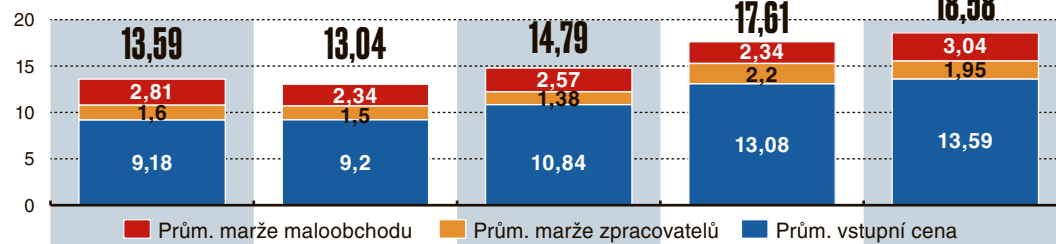
Žádná z přírůzků nebyla podle Mlsny nepřiměřená, ale do budoucna se podle něj dá debatovat o etiketnosti jednotlivých zvýšení cen. Například u vejce, které stálo v únoru v obchodě 5,05 koruny, činil podíl obchodníků 0,94 koruny. U kilogramu mouky, která stála bez DPH 17,94 koruny, byl podíl obchodníků 4,19 Kč, zpracovatelů 1,92 Kč a prvovýrobce 11,83 Kč.

Zajímavá je situace u másla. Zatímco v době jeho nejvyšší ceny, když loni v listopadu stálo bez DPH v průměru 56,31 koruny, na něm měli obchodníci marži 6,38 koruny, potravináři 5,76 Kč a prvovýrobci 44,18 koruny, po jeho zlevnění se zvýšila marže obchodníků. V únoru 2023 tak již na jedné kostce, která stála 49,95 Kč, měli zemědělci podíl 35,79 Kč, zpracovatelé 4,48 Kč a obchodníci 9,67 Kč. Když se se zvyšováním ceny začalo, tlumil tak její nárůst právě obchod. Po za-

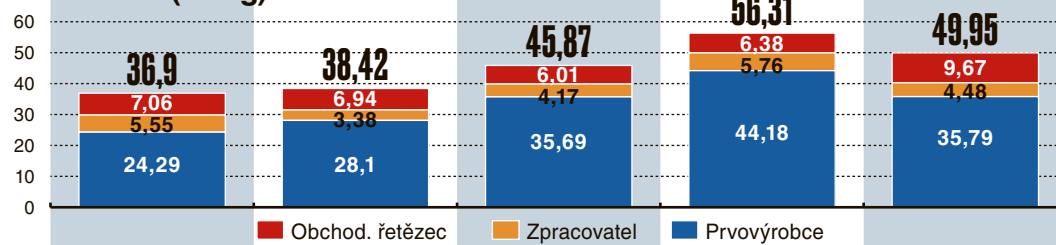
Co zjistil antimonopolní úřad

(promítnutí marží do finální ceny, v Kč)

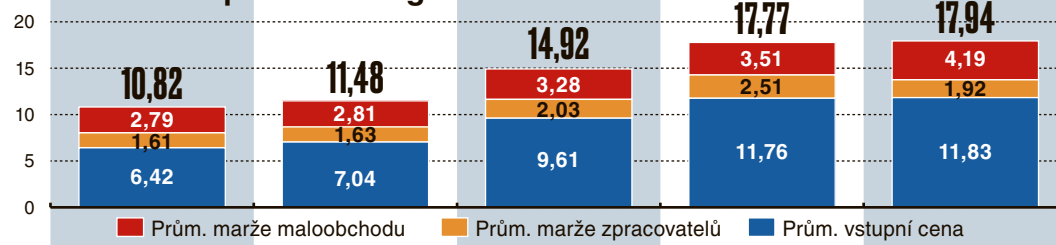
1 litr trvanlivého mléka

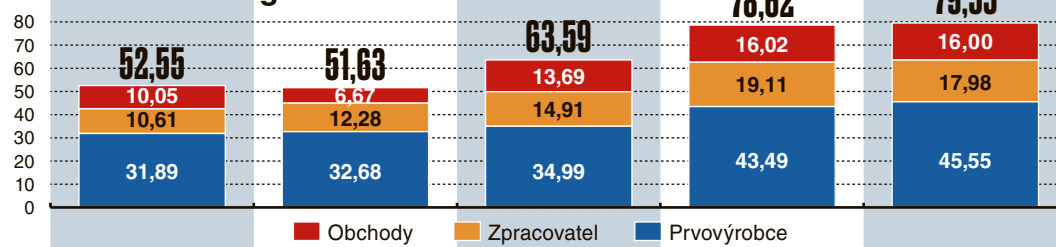
Máslo 1 ks (250 g)

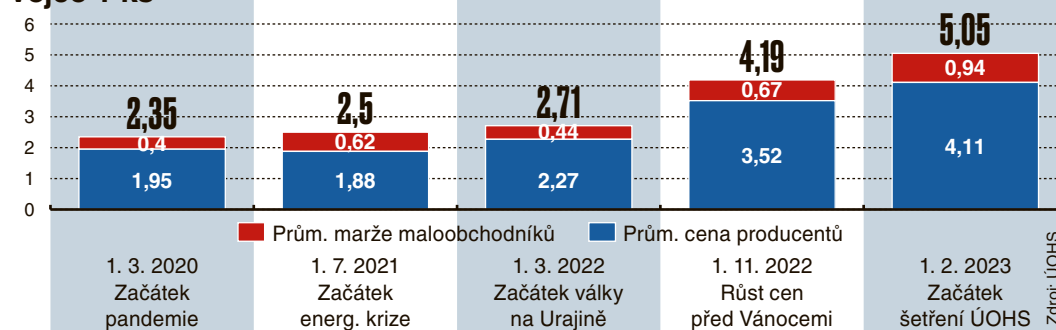
Hladká mouka pšeničná 1 kg

Drůbeží maso 1 kg kuře celé mrazené

Vejce 1 ks

Sabina Ali
redaktorka
MF DNES

Mastercard upouští od magnetického proužku na platebních kartách. Už od 1. dubna 2024 ruší povinnost pro banky působící v Česku mít na nově vydávaných kartách magnetický proužek. Nad budoucností této technologie přemýšlí i Visa.

Odklon od magnetického proužku je dle vyjádření společnosti Mastercard reakcí na měnící se návyky spotřebitelů a na pokrok ve vývoji technologií. S tím je spojený klesající počet transakcí, které jsou potvrzovány právě pomocí magnetického proužku. „Magnetický proužek na kartě se v případě České republiky už prakticky nepoužívá, a to zejména díky rozsáhlé síti bezkontaktních terminálů, kterou se za posledních deset let podařilo vybudovat. Současně od 1. dubna 2024 všechny bankomaty a platební terminály musí správně fungovat pro platební karty s čipem a nemusí už umět přijímat karty s magnetickým proužkem,“ vy-

světlení rozhodnutí Michal Černý, generální ředitel společnosti Mastercard pro Česko a Slovensko, a dodal, že od roku 2023 žádná nově vydaná karta Mastercard v Česku už na sobě nebude smět proužek mít.

Podle něj má omezování používání magnetických proužků významný dopad na zvýšení bezpečnosti bezhotovostního placení. „Bezkontaktní čipové technologie poskytují mnohem lepší zabezpečení než magnetické proužky. Omezování těchto proužků, u nichž je četnost podvodů mnohem vyšší, k bezpečnosti rozhodně přispěje,“ uvedl Černý. Mezi další dopady podle Černého patří i snížení nákladů. Podpora starších technologií totiž může být pro platební odvětví drahá.

Ani podpis už není důležitý

Podobně přemýšlí také Visa. „O zrušení magnetického proužku uvažujeme v dlouhodobější perspektivě. Nejdůležitější pro nás je, aby držitel Visa karty mohl bezpečně a pohodlně zaplatit kdekoliv. V některých regionech se stále nachází množství platebních terminálů, které používají magnetického proužku aktuálně vyžadují,“ odpověděl Petr

Polák, country manažer Visa pro Česko.

Podobný osud jako magnetický proužek by časem mohl potkat i podpisový proužek, který slouží pro porovnání podpisu na kartě s podpisem na prodejním dokladu. V našich zeměpisných šířkách se ale s potřebou takového ověření zákazníka v podstatě nesetká. „S mírou digitalizace platebních procesů jsme relativně hodně daleko i ve srovnání se světem. V České republice se tedy s potřebou využití podpisového proužku moc nesetkáte, asi devadesát procent plateb kartou u nás proběhne bezkontaktně,“ uvedl Vladimír Vojtišek, výkonný ředitel Daily Banking v ČSOB, s tím, že takhle vysoké číslo bezkontaktních plateb nebyvalo standardem ani například v sousedním Rakousku. Tam situaci změnila až pandemie, která kvůli tlaku na vyšší hygienu posílila význam bezkontaktního placení.

Podle Vojtiška už sice ověření pomocí podpisového proužku v našich končinách pomalu pozbývá na významu, za hranicemi se ale stále může hodit. „Pokud se dostanete do země, kde bezkontaktní platby nejsou možné nebo pokud by došlo

k masivnímu výpadku bezkontaktní technologie, tak podpis je možností, jak platbu offline ověřit,“ doplňuje Vojtišek.

Nevyžadovat použití podpisového proužku se už v roce 2021 rozhodla společnost Visa. „Několik českých bank už dokonce karty Visa bez podpisového proužku vydává svým klientům,“ upřesnil Polák.

Téměř bezvýznamný plast

Experté poukazují na to, že na významu začínají ztrácet nejen jednotlivé komponenty platebních karet, ale i jejich fyzická podobnost. „Z našich průzkumů víme, že už dvacet procent Čechů využívá dvě a více nositelných zařízení, nejčastěji hodinky a mobil, a platí intuitivně tak, jak je to pro ně v daný okamžik nejjednodušší. Roste i podíl těch, kteří fyzickou kartu vůbec nevyžadují,“ vysvětlil Černý.

Také podle Vojtiška lidé stále častěji nechávají při placení kartu v peněžence a upřednostňují její virtuální verzi. „Procházíme fází, kdy se karty primárně do-

stávají do mobilu. V zásadě už tak plastová karta začíná ztrácet na významu, postupně začíná být hlavním platebním nástrojem mobilu a karta v něm nahraná. Toto samozřejmě neplatí pro všechny věkové skupiny stejně. Pomalu se ale blížíme k mo-

mentu, kdy polovina všech námi vydaných karet je takzvaně tokenizovaná, tedy že je k dispozici v digitálních peněženkách,“ upřesnil Vojtišek.

Zatímco proužek už se se spotřebiteli pomalu loučí, fyzická karta navzdory stále větší popularitě alternativních způsobů placení úplně odchod zatím nehlasí. „Nikdo si nedovede představit, že v nejbližších letech fyzické karty vymizí. Například při cestování je lidé stále vnímají jako důležité,“ uzavírá Vojtišek.

